

Maurice Béjart együttese a Budapesti Tavaszi Fesztiválon.

Maurice Béjart együttese a Budapesti Tavaszi Fesztiválon. Tomboló siker az Erkel Színházban

Az értéket pedig igenis őrizni kell, ápolni és gondozni.

Ballet for life. Tánc az életért. A mágus, akit szerte a világon sokan próbálnak utánózni, noha ők is tudják: valójában utánózhatatlan, harminckét táncosával volt jelen Budapest lepukkant, szocreál kolosszeumában, az Erkel Színházban. Hogy miért ott, nem másutt, egy olyan helyen, amely méltó lett volna a világ legrangosabb balettegyütteséhez, ez megint olyan kérdés, amellyel foglalkozzanak mások. Azok, akik a gyöngyöt – talán a hatás kedvéért? – egy csúnya, ízléstelen „dobozban” mutogatják.

Béjart koreográfiája ugyanis a „világörökség” egyik legértékesebb gyöngyszeme. A Ballet for life nem tegnap, sőt nem is tegnapelőtt született, hanem 1997-ben. Azóta éli ragyogó életét.

„Valamivel több mint harminc évvel ezelőtt, amikor Jorge Donn és Hitomi Asakawi éppen bombák és géppisztolyok zajával pontozott Berlioz-zenére táncolt, egy, a közönség soraiban ülő, meglehetősen különös szerzetes bekiáltott »Ne háborúzz, inkább szeretkezz!«

Ma Julien Favreau kiszól a táncosok közül, akik sosem látták azt a balettet: »Azt mondták, ne háborúzzunk, inkább szeretkezzünk. Megtettük. Akkor most miért visel ellenünk háborút a szerelem?«

Ez annak a fiatal generációnak a sikolya, amely a szereteten keresztüli halál fenyegetésében él, amelyet félelemmel töltenek el az egymást követő borzalmas konfliktusok, pedig a nagy vérengzés után azt hittük, ez a háború véget vet a háborúknak. Ez a produkció megmutat valamit abból, hogy mit jelent számomra a Queen zenéje. Van benne invenció, erőszak, humor, szerelem és sok egyéb. A Queen ihletet ad, utat mutat, és azon a senki földjén, ahol egyszer mindannyian találkozunk majd, Freddie Mercury – ez szilárd meggyőződése – néhanapján Mozart zongorajátékára énekel. A balett az ifjúságról és a reményről szól. És menthetetlen optimistaként egyetértek a

Queennel: bármi történik is az életben, a játéknak folytatódnia kell.”

Ez pedig döbbenetesen szép, helyenként fájó, máskor kacagtató játék. Hat a szívre, a lélekre, érzelmi világunkra, esztétikai értékrendszerünkre, kimondott és elhallgatott vágyainkra. Bójart azoknak állít emléket benne, akik szenvedélyes (szerelmi) életükben nem tudták és nem is akarták fékezni magukat, akiknél a tűz már fehéren izzott, és az sem volt baj, ha égetett. Akik megszállottan keresték-hajszolták a szépet, test és lélek közös kielégülését, a kéjjel egyesülő gyönyört. Mozart muzsikája találkozik a legendás Queen együttes immár klasszikus dalaival, Freddie Mercury tomboló éneke az egykori Bójart-táncos, Jorge Donn keresztre feszített bohócával. Nem kell hosszasan magyarázni a közös nevezőt. Sem Mozart és a Queen, sem Mercury és Donn között. A zene magáért beszél. A két arc egymással és egymásról.

Tiszta, olvasható mozdulatok. Mély érzésekkel és mély gondolatokkal töltött mozdulatok. Esztétikai jelentőségük mellett ott a mágikus rituálé is. Modern mozdulatok az ősi India és Fekete-Afrika primitív törzseinek táncával. A Concerto 21 dallamára: a rokokó világa, menüett Bójart átiratában. Megelevenedett bécsi porcelánfigurák tánca finom humorral átszőve. Valcer is van, megmosolyogtató. Mimika kevés. Csak a szemek élnek, azok viszont erős fénnel, erősebb nem is létezik talán. Ez lélektől lélekig hatol, át a zsigereken, beleégve a legbelsőbb belsőbe. A legszebb, a legismertebb, a legértékesebb Queen-dalok hangzanak el a darabban. Az It's a beautiful day, a Heaven for every one, az I was born to love you, a Radio Gaga, a Winter's tale, a Bohemian rhapsody, az I want to break free. Ez utóbbi alatt Jorge Donn, a karizmatikus argentin táncos alakja elevenedik meg, sajnos már csak a technika segítségével. Egykor Apollója és Tűzmadara volt Bójart-nak, ma égi vándorlegénye. Buenos Airesből jött át Európába, hogy beállhasson a már akkor is nagy hírű együttesbe, és nem sokkal később már a XX. Század Balettjének vezető táncosa. Az I want to break free neki állít emléket. Az együttes mai táncosai ez alatt az egy szám alatt szusszantanak egyet rendezett sorban ülve, a színpad két oldalán, a leengedett mozivászonra figyelve. De addig és ezután egyetlen pillanatig sem kímélik magukat. Erejük s tudásuk teljes bevetésével úgy táncolnak, mintha az életükért táncolnának. S bár semmiféle sztárrendszer nem működik az együttesben, a legjobbak között is vannak legjobbak. Egészen pontosan olyanok, akik az egyéniségükből képesek még hozzátenni valami olyan pluszt a teljesítményükhöz, hogy azzal tudnak kivillanni az amúgy is fényes csapatból. Ilyen Julien Favreau, Keisuke Nsuno és mindenekelőtt a fekete gyöngy: William Pedro. Őket külön-külön is megjegyzi a néző, mert delejes kisugárzásukkal vesznek részt a produkcióban.

Kellékből nem sokat használ Bójart. A nyitó- és a záróképhez mind a harminckét táncos fehér lepedőt kap. Ezen kívül van egy fehér szék, két kórházi kerek ágy, ugyancsak fehérre festve, és vannak a falak, amelyek az előadás egy pontján nyitott, hófehér kockát alkotnak. Abban hajol egymásra tizenkét, fekete boxer alsót öltött, amúgy csupasz testű Adonisz, akik közé nem áll be a piros nadrágos karamellfiú, a brazil Wiliam Pedro, hogy lényével, büszkeségével, megmosolyogtató hetykeségével még inkább provokálja őket.

A páratlan szépségű kosztümöket Gianni Versace tervezte az együttesnek. Fiúk, lányok a legtöbbször fehér vagy fekete alsóneműben jelennek meg a színen, hogy testük hibátlan vonalaiban, izmaik lenyűgöző játékaiban is gyönyörködhesen a közönség. A hatás nem marad el. Az előadás utolsó perceiben, amikor a The show must go on-ra egymás vállába kapaszkodva, lassan, egyszerre lépdel előre a harminckét táncos, a néző beleborzong a látványba, abba a tömény szépségbe, amelyet egy nagy erejű, páratlan

Írta: Új Szó

2006. március 29. szerda - Módosítás: 2006. március 29. szerda

tudású Mestertől kap, aki bárhova küldi-viszi is az együttesét, megérdemli, hogy „hét lakat alatt” őrizték. A darab bemutatója óta természetesen többször is lecserélődött már a Ballet for life csapata. De az előadás szellemisége, értéke és szépsége maradt. Azon nem fog az idő sem.

SZABÓ G. LÁSZLÓ